
IN MEMORIAM AART HENDRIKS

DOI | 10.54194/NTM.23194

© Author(s); licensed under Creative Commons Attribution 4.0

Op 9 februari 2025 overleed Aart Hendriks. Een vertrouwde naam voor onze lezers: Aart was van 1999-2017 lid van de redactie van het *NJCM-Bulletin/Nederlands Tijdschrift voor de Mensenrechten*. Vanaf 2017 maakte hij deel uit van de redactieraad van ons tijdschrift.

Aart Hendriks studeerde Nederlands recht en politieke wetenschappen in Leiden. Na zijn afstuderen in 1985 vervulde hij allerlei functies, in binnen- en buitenland, op het grensvlak van het gezondheidsrecht en de rechten van de mens. Bij het Deens Instituut voor de Mensenrechten kreeg hij de opdracht onderzoek te doen naar de mensenrechtelijke implicaties van AIDS/HIV. Daarmee werd een zaadje geplant voor zijn verdere, zeer indrukwekkende, loopbaan waarin hij de werelden van het gezondheidsrecht en de rechten van de mens met elkaar verbond.¹ In 2000 promoveerde Hendriks aan de UvA op het proefschrift *Gelijke toegang tot de arbeid voor gehandicapten, Een grondrechtelijke en rechtsvergelijkende analyse*. Promotores waren prof. Sjef Gevers en prof. Jenny Goldschmidt. Vier jaar later, in 2004, werd Hendriks benoemd als hoogleraar Gezondheidsrecht aan Universiteit Leiden. In zijn oratie *In beginsel. De gezondheidsrechtelijke beginselen uitgediept*, diepte hij de beginselen van het gezondheidsrecht uit: zelfbeschikking, bescherming, gelijkheid, menselijke waardigheid, vrijheid en solidariteit.

Lang daarvoor, in de loop van de jaren '90, was Aart Hendriks al begonnen te schrijven voor het *NJCM-Bulletin*. Hij schreef artikelen,² analyses³ en een lange reeks van annotaties. Die noten betroffen uitspraken van de nationale rechter⁴ en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.⁵ Maar Hendriks becommentarieerde ook uitspraken van het IVESCR-comité,⁶ het Europees Comité voor Sociale Rechten⁷ en het toenmalige Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen.⁸ Zijn belangstelling was breed: in de loop van vele jaren schreef hij voor dit tijdschrift over onderwerpen als discriminatie van Roma, ongelijke behandeling wegens handicap, regulering van euthanasie, medisch-geassisteerde voortplanting en abortus, de eerste plannen voor het instellen van een Nederlands mensenrechteninstituut, de invloed van de EHRM-jurisprudentie op het Europees Comité voor Sociale Rechten en het medisch beroepsgeheim. Zijn stukken waren altijd glashelder geschreven en voorbeeldig gedocumenteerd. Hendriks toonde zich een kritische auteur met een stellig maar toch steeds afgewogen oordeel.

1 Aart Hendriks in interview bij *Voices in the Field*, 16 september 2017, beschikbaar via https://www.youtube.com/watch?v=TG87E_ixy7M.

2 Vormt de AWGB een bedreiging voor de vrouwengezondheidszorg?, in *NJCM-Bulletin* 1993, nummer 18-8.

3 De ontwerptekst van de Bio-ethiekconventie van de Raad van Europa, in *NJCM-Bulletin* 1995, nummer 20-1.

4 RB Breda over een rookvrije werkomgeving, in *NJCM-Bulletin* 2000, nummer 25-6.

5 Klassieke zaken *Andersson/Zweden*, in *NJCM-Bulletin* 1998, nummer 23-2, *Botta/Italië*, *NJCM-Bulletin* 1998, nummer 23-5 en *Thlimmenos/Griekenland*, *NJCM-Bulletin* 2000, nummer 25-6.

6 *NJCM-Bulletin* 1994, nummer 19-2.

7 *NJCM-Bulletin* 2009, nummer 34-6.

8 *NJCM-Bulletin* 1994, nummer 19-8.

Als redacteur heeft hij talloze kopijbijdragen beoordeeld, met scherpe blik en verstandig commentaar.

Ook buiten de kolommen van het *NJCM-Bulletin/NTM* bleek hoe belangrijk het voor Hendriks was om op te komen voor minderbedeelden. Hij combineerde zijn wetenschappelijke werk met tal van functies buiten de academie. Zo was hij onder andere lid van de toenmalig Commissie gelijke behandeling, lid van de Commissie Nederlandse Gebarentaal, juridisch adviseur van het European Disability Forum (EDF), lid van het College van Advies van de Gehandicaptenraad, bestuurslid van het Centre on Housing Rights and Evictions (COHRE). Op het gebied van het gezondheidsrecht vestigde hij al snel zijn naam. Hij werd redacteur van de *European Journal of Health Law*, jurist bij de Artsenfederatie KNMG, voorzitter van de Vereniging voor Gezondheidsrecht, lid van het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg, lid van de Klachtencommissie GGZ Amsterdam en lid van de Raad van Toezicht van het Erasmus MC.

Voor zijn talrijke vrienden was Aart een trouwe, loyale en attente kameraad, die graag mensen én wetenschappelijke disciplines samenbracht. Voor de redactie en de redactieraad van het *NJCM-Bulletin/NTM* was hij een fantastische collega. Zijn liefde voor het vak, zijn aanstekelijke enthousiasme, zijn scherpe geest, zijn indrukwekkende parate kennis en zijn vrolijke ogen en schaterende lach blijven ons bij.